

Uutta tietoa Luopioisten kirkon
alttaritaulujen maalaajasta

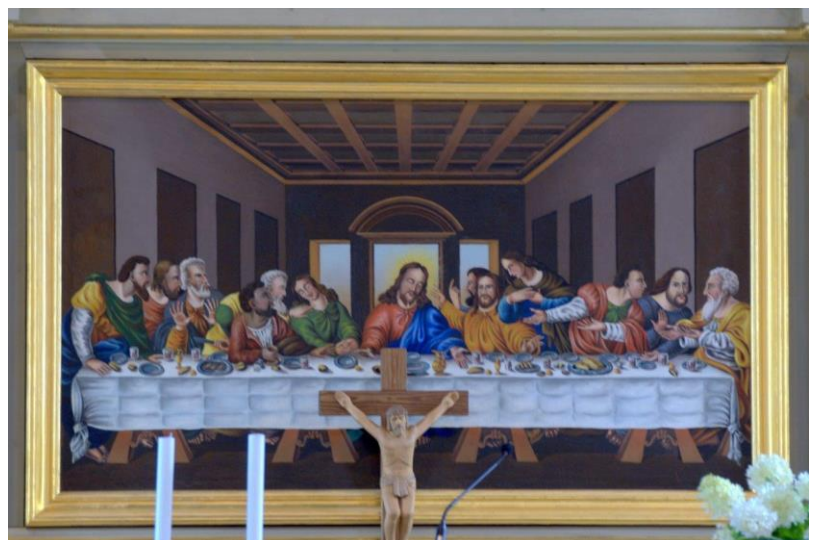
Viktor Bosinin (1805-1862) värikäs elämä

Luopioisten kesäasukas Henrik Kiianheimo
soitti minulle muutama kuukausi sitten ja

välitti lisätietoa Luopioisten kirkon alttaritaulujen maalaajasta. Saatuani hänestä kertovan artikkelin käsiini kiinnostuin henkiköistä ja löysin lisää tietoa muistakin lähteistä. Maalausta harrastanut luutnantti Bosin alkoi elää.

Viktor Erik Amadeus Bosin syntyi Helsingissä 1.7.1805. Hänen isänsä oli majuri Daniel Bosin, Hauhon Kyttälän isäntä. Hän osallistui Suomen sotaan 1808 ja myös Porvoon valtiopäiville 1809 aateliston edustajana. Viktorin äiti oli käsityöläisperheen tytär Maria Krygerström Helsingistä.

*Viktor Bosinin maalaamista
Luopioisten kirkon
alttaritauluista alempi on kopio
Leonard Da Vincin taulusta.
Teoksessa henkilöt ovat
kolmiomaisissa ryhmissä,
kuvaamassa hämmennystä,
jonka aiheuttivat Jeesuksen
sanat: "Yksi teistä on kavaltava
minut".*

Lapsuus ja sen loppu

Viktor kuvaa lapsuuttaan onnelliseksi. Mutta nuoren pojan elämä muuttui dramaattisesti v. 1815, kun hänen isänsä kuoli. Isä oli tosin jo 67-vuotias, joten aivan yllättävä tilanne ei ollut. 10-vuotiaan Viktorin holhoojaksi oli ilmeisesti jo

etukäteen kaavailtu Lautsian isäntää, majuri O.W.Schulmania, joka oli Danielin sotakaveri. Viktor itse oli tyytyväinen ratkaisuun.

Parin kuukauden tauon jälkeen Viktor jatkoi koulunkäyntiään Hämeenlinnassa. Mutta uusi suru kohtasi jo puolen vuoden päästä: Myös hänen äitinsä kuoli. Keuhkotauti vei hänet 33-vuotiaana. Seuraavat 4 vuotta Viktor vietti sisäoppilaitoksessa Porin lähellä ja välillä Lautsiassa.

Isän tavoin sotilasuralle

Vuonna 1821 Viktor kirjoittautui kadettikouluun. Sen päätyttyä tuoreet vänrikit saivat esittää toivomuksia ensimmäisestä sotilaskomennuksestaan. Viktor kertoo muistiinpanoissaan, että hän halusi matkustaa ja nähdä maailmaa. Niin hän pääsi Smolenskin rakuunarykmenttiin Kiovaan. Viktor kuvaa muistiinpanoissaan tarkkaan ratsain tekemäänsä matkaa, joka kesti 59 vuorokautta. Pysähdyspaikoissa hän tutustui museoihin ja rakennustaiteeseen. Viktor oli mukana Turkin sodassa 1826-29.

Takaisin Hauholle

Sotaretkien aiheuttaman sairaalloisuuden vuoksi Viktor sai eron sotapalveluksesta luutnantin arvolla, vain 27-vuotiaana. Hän asettui asumaan isältään perimäänsä Kyttälään - ja solmi avioliiton holhoojansa vanhimman tyttären Fredrika Schulmanin kanssa. Pariskunnalla oli yksikasvattitytär.

1830-luvulla Viktor toimi maanviljelijänä Kyttälässä ja Fredrikan perimällä Bobackan (Nykyinen Miekka) tilalla. Maanviljelys ei kuitenkaan ollut taiteellisen luutnantin ominta alaa. Jotakin Viktor Bosinin värikkästä persoonasta kertoo se, että hän perusti Bobackaan nuuskatehtaan, joka toimi vuosina 1836-53. Sekään ei kuitenkaan ollut menestys.

Bobackan nuuskatehtaan sinetti. Hauhon kotiseutumuseo (kuva: Jouni Lehtonen).

Lopulta Bosin joutui myymään tilansa ja hankki toimeentulonsa yksityisillä rakennus- ja maanmittaustöillä. Tähän ajanjaksoon kuuluu myös Luopioisten alttaritaulujen maalaaminen: Luopioisten kappeliseurakunta tilasi ne häneltä 1844 ja taulut lunastettiin kaksi vuotta myöhemmin.

Yllättävä urakäänne

Vuonna 1851 Bosinia kuitenkin onnisti. Hän haki ja hänet valittiin Viipurin kaupunginarkkitehdiksi ja vakaajaksi. Tätä virkaa hän hoiti kuolemaansa saakka vuoteen 1862. Viipuri oli tuolloin Suomen kolmanneksi suurin kaupunki Helsingin ja Turun jälkeen. Bosin suunnitteli tyylikkäitä julkisivuja kymmenille kortteleille Viipurissa ja myös Pietarin esikaupungeissa.

Tietokonemallinnos Viktor Bosin suunnittelemasta empirehenkisestä asuinrakennuksesta, joka valmistui Viipurin Juusteninkadulle vuonna 1856. (www.virtuaaliviipuri.tamk.fi)

Miten rakuunaluutnantista tuli arkkitehti?

Tuohon aikaan arkkitehtikoulutusta pystyi hankkimaan vain Pietarissa ja Tukholmassa. Tämä selittää osittain sen, että muullakin koulutuksella saattoi päästä kyseiseen virkaan.

Toinen selitys on se, että kadettikoulu oli yksi aikansa monipuolisimmista oppilaitoksista. Sen oppiaineisiin kuului myös arkkitehtuuria, piirustusta ja akvarellimaalausta: upseerien kun oli osattava laatia maastoa kuvaavia piirustuksia tykistön sijoitusta ja teknillistä suunnittelua varten. Omasta kiinnostuksestaan Bosin otti tunteja myös perspektiiviopissa: tämä voi selittää

osaltaan Luopioisten kirkon alttaritaulun vahvaa perspektiiviä: Paikka, jossa viimeistä ehtoollista nautitaan, ei ole mikä tahansa huone, vaan tyylikäs sali.

Kun ajatellaan Bosinin valintaa kaupunginarkkitehdin virkaan, unohtaa ei pidä sitä, että Bosin oli monipuolinen persoona ja luultavasti melko taitava esiintyjä.

Viktor Bosin oli siis monipuolinen mies. Hän oli kiinnostunut kaikesta uudesta. Hän osasi useita kieliä (mm. ranskaa) ja hän höysti kirjoituksiaan värssyllä ja maailmankirjallisuudesta ottamallaan sitaateilla. Rakkauden taiteeseen hän kertoo perineensä äidiltään.

Erään Fredrika Schulmanin jälkeläisen muistelmien mukaan Viktor Bosin oli ”runollinen, taiteellinen, originelli - ja hieman epäkäytännöllinen”. Tämän luonnehdinnan kanssa käy yksiin myös Bosinin muistokirjoitus, jossa kirjoitettiin: *”Sanomalehteen Wiborgissa...kirjoitteli tämä wainaja usiasti taito-aineellisia kirjoituksia ja on niinmuodoin ollut osallinen kirjallisuuden wiljelyksessä tässä maassa”*. Leski Fredrika Schulman kuoli vuonna 1883.

Mitä muuta Viktor Bosin maalasi?

Tavoitteenani oli myös jäljittää joitakin muita Bosinin maalauksia, mutta toistaiseksi minua ei ole siinä onnistanut. Yhden lähteen mukaan maalauksia olisi Luopioisten lisäksi Hauholla, Hollolassa ja Lempäälässä. Maalaukset voivat olla aiheiltaan jotakin muutakin kuin kirkkotaidetta. Jos sellainen tulee vastaan, otathan yhteyttä!

Janne Vesto

Luopioisten pappi

Tärkeimmät lähteet:

Otto-Iivari Meurman: Viipurin arkkitehdit (1977)

[http://www.schulmans.org/ Släktmeddelanden Nr 16](http://www.schulmans.org/Släktmeddelanden%20Nr%2016)